

CALEA MÂNTUIRII

Săptămânal editat de Centrul de Studii Teologice-Istorice și de Prognoză Pastoral-Misionară al Facultății de Teologie Ortodoxă Arad.
Redactor fondator (1935): Preot Ilarion V. Felea. Apare cu binecuvântarea Înaltpreasfințitului Timotei, Arhiepiscopul Aradului

EDITORIAL

„Oamenii de știință se roagă?”

Titlul de față reprezintă întrebarea, cât se poate de serioasă, a unei eleve din clasa a șasea de la școala duminicală The Riverside Church, elevă care se numea Phyllis. Astfel, aceasta a luat o foaie și a început să scrie o scrisoare în care își exprima curiozitatea în legătură cu religiozitatea oamenilor de știință. Întrebarea era adresată nimănui altcuiva decât celui mai mare om de știință al secolului XX: Albert Einstein. Și nu mică i-a fost mirarea când a primit răspuns de la marele fizician, deoarece Einstein a luat în serios întrebarea fetei și în felul acesta s-a născut scurta, dar frumoasa corespondență dintre cei doi, pe care o redăm în continuare:

„Dragă Dr. Einstein,

La școala duminicală s-a pus întrebarea: „Spun oamenii de știință rugăciuni?”. Totul a pornit întrebând dacă putem crede în același timp în știință și în religie. Noi scriem oamenilor de știință și altor personalități pentru a încerca să obținem răspuns la întrebările noastre. Ne-am simțit foarte onorați dacă ați răspunde la întrebarea noastră: Se roagă oamenii de știință și pentru ce se roagă ei? Suntem în clasa a șasea, la clasa doamnei Ellis.

Cu respect, a dumneavoastră Phyllis”

Scrisoarea a fost redactată în data de 19 ianuarie 1936. Albert Einstein i-a răspuns tinerei cinci zile mai târziu.

„Dragă Phyllis,

Voi încerca să răspund întrebării tale cât mai simplu cu putință. Oamenii de știință cred că orice întâmplare, inclusiv în relațiile dintre oameni, este datorată legilor naturii. De aceea un om de știință nu poate fi înclinat să creadă că evoluția lucrurilor poate fi influențată de rugăciune, cu alte cuvinte, de o manifestare supranaturală. Totuși, trebuie să admitem: cunoștințele noastre asupra acestor forțe sunt imperfecte, astfel că în final, convingerea că există un spirit suprem are la bază un fel de credință. O astfel de convingere rămâne larg răspândită în ciuda realizărilor actuale în domeniul științei. De asemenea, oricine se implică serios pe calea științei, este convins că există un spirit care se manifestă în legile universului, fiind mult superior omului. În acest fel, calea

științei conduce la un sentiment religios aparte, care este destul de diferit de cel simțit de o persoană mai naivă.

Salutări cordiale, al tău Albert Einstein”

(<http://www.gandul.info/magazin/scriitori-document-ce-i-a-raspuns-einstein-unei-fetite-de-clasa-a-vi-a-la-ntrebarea-oamenii-de-stiinta-se-roaga-12004370>).

„Se roagă oamenii de știință?”, „Cui se roagă?”, „Cum se roagă?”, ar fi câteva dintre întrebările pe care am fi tentați să le pune și noi cei de astăzi, la aproape un secol de la întrebarea fetei Phyllis. Secole de-a rândul s-a creat și alimentat un conflict fals între știință și religie, între Revelație și experiment. Pentru aceasta vina o au atât oamenii de știință, cât și reprezentanții creștinătății occidentale, primii deoarece credeau că știința poate explica totul și că în momentul în care omul își va explica întreaga realitate în mod științific, pe baza legilor cauzalității, credința și religiozitatea, în general, vor dispărea, iar ceilalți deoarece credeau că Biserica și Teologia se pot exprima autoritar și în materie de știință, ceea ce era, parțial, fals.

Despre falsitatea acestui conflict s-au lămurit și unii și ceilalți mai recent: Biserica apuseană în momentul în care, din cauza criticilor la care era supusă, a trebuit să renunțe la triumfalismul medieval, iar știința în momentul în care a conștientizat că nu poate explica chiar totul și că dincolo de explicațiile științifice există o realitate ce nu se supune legilor naturii, altfel spus, în momentul în care și știința a renunțat la autosuficiența manifestată în perioada modernă. A. Einstein dă expresie acestui fapt atunci când afirmă că: „trebuie să admitem: cunoștințele noastre asupra acestor forțe sunt imperfecte, astfel că în final, convingerea că există un spirit suprem are la bază un fel de credință”, dar el merge mai departe în onestitatea științifică care-l caracteriza, recunoscând că: „oricine se implică serios pe calea științei, este convins că există un spirit care se manifestă în legile universului, fiind mult superior omului”.

Continuare în pagina 3

Pr. Caius CUȚARU

PREDICA

Eu sunt ușa: de va intra cineva prin Mine, se va mântui!

Duminica a II-a a Postului Mare

„În vremea aceea, intrând iarăși în Capernaum, după câteva zile s-a auzit că este în casă. Și îndată s-au adunat mulți, încât nu mai era loc, nici înaintea ușii, și le grăia lor cuvântul. Și au venit la El, aducând un slăbănog, pe care-l purtau patru inși. Și neputând ei, din pricina mulțimii, să se apropie de El, au desfăcut acoperișul casei unde era Iisus și, prin spărtură, au lăsat în jos patul în care zăcea slăbănogul. Și văzând Iisus credința lor, i-a zis slăbănogului: Fiule, iertate îți sunt păcatele tale! Și erau acolo unii dintre cărturari, care ședea și cugetau în inimile lor: Pentru ce vorbește Acesta astfel? El hulește. Cine poate să ierte păcatele, fără numai unul Dumnezeu? Și îndată cunoscând Iisus, cu duhul Lui, că așa cugetau ei în sine, le-a zis lor: De ce cugetați acestea în inimile voastre? Ce este mai ușor a zice slăbănogului: Iertate îți sunt păcatele, sau a zice: Scoală-te, ia-ți patul tău și umblă? Dar, ca să știți că putere are Fiul Omului a ierta păcatele pe pământ, a zis slăbănogului: Zic ție: Scoală-te, ia-ți patul tău și mergi la casa ta. Și s-a sculat îndată și, luându-și patul, a ieșit înaintea tuturor, încât erau toți uimiți și slăveau pe Dumnezeu, zicând: Asemenea lucruri n-am văzut niciodată.” (Marcu 2, 1-12)

„Ce este mai ușor a zice slăbănogului: Iertate îți sunt păcatele, sau a zice: Scoală-te, ia-ți patul tău și umblă?” (Marcu 2, 9).

Duminica a II-a din Postul Paștilor ne pune înaintea o lecție despre prietenie și ne arată cum poate prietenia să ajute mântuirii personale. În Capernaum, Hristos se afla în mijlocul mulțimii, din pragul casei unde Se adăpostea, vestește Cuvântul Adevărului. Și acolo, sub ochii șocați ai celor ce se îngheșuiau să audă, patru prieteni plinesc porunca Împărăției, se fac frate aproapelui, se fac sprijin celui aflat în neputință; biruiesc neputința lui cu o creativitate ieșită din comun, sparg acoperișul casei în care se afla Hristos, pentru a-l purta pe paralytic dinaintea Domnului. Văzând aceasta, Hristos reacționează asemeni unui Frate mai mare, entuziasmat de soluție – dăruiește IERTARE, le dovedește printr-o spărtură în acoperișul Legii, că iertarea e mai mare decât vindecarea trupească, că orice gest cu suflet aduce vindecare sufletului.

Să luăm dar, seamă! Să căutăm să vedem pe Dumnezeu! El ne îngăduie.

O să spunem că vorbesc incorect sau neadekvat la vreme de post dar deloc, suntem în ziua în care pomenim vindecarea Slăbănogului din Capernaum (Marcu 2; 1-12) și pe Sfântul Grigorie Palama.

Poate că e vremea să citim mai atent Scriptura și să înțelegem de unde ne-am umplut de slăbănogii sufletește care ne vor copiii asemeni lor, care ne vor

mereu pe partea întunecată a culturii, că pentru cei care vor să aibă mereu dreptate în gura mare nu va conta niciodată adevărul. Adevărul pentru ei este doar o opțiune. Educația, îndeosebi cea creștină, ține însă de mai mult decât de o opțiune, ține de un mod de viață, de un mod de a gândi viața. Hristos Domnul ne-a dovedit-o ca nici un alt lider religios și politic, ne-a dovedit-o pentru că El este Dumnezeu.

„Eu sunt ușa: de va intra cineva prin Mine, se va mântui” (Ioan 10, 9).

Cuvintele acestea, din Sfânta Evanghelie după Ioan citită la sărbătoarea Sfinților Cuvioși, pun în legătură imediată mântuirea noastră cu Cel ce le-a rostit, Iisus Hristos, Fiul lui Dumnezeu.

Pogorātu-S-a din cer pe pământ Mântuitorul ca să facă în lume din lemnul Crucii un Altar al Jertfei Sale pentru mântuire și prin aceasta să deschidă celor credincioși o altă perspectivă, asemănătoare aceleia pe care a avut-o Adam cel dintâi creat, aceea a posibilității de comuniune directă cu Dumnezeu.

Între lucrarea lui Dumnezeu-Tatăl la crearea lui Adam și lucrarea lui Dumnezeu-Fiul prin care omul a fost reasezat în starea de moștenitor al împărăției lui Dumnezeu este o mare asemănare: amândouă dau omului posibilitatea vederii Luminii celei neapropiate și bucuria comuniunii cu Dumnezeu.

Continuare în pagina 2

Pr. Bogdan ONET

Din sumar

▶ Săptămâna duhovnicească a începutului Postului Mare, la Facultatea de Teologie Ortodoxă Ilarion V. Felea din Arad
pagina 3, Pr. Lucian Farcașiu

▶ Știri
pagina 4

Eu sunt ușa: de va intra cineva prin Mine...

Urmare din pagina 1

Numai că lui Adam i s-a dat această bucurie direct și de la începutul existenței lui, dar el n-a știut să păstreze acest dar ce i l-a făcut Creatorul și, păcătuiind, a închis ușile de lumină ale cerului, atât pentru el, cât și pentru urmașii săi, până când dragostea lui Dumnezeu, nemaiputând răbda atâta înstrăinare, L-a trimis pe Unicul Său Fiul ca să pregătească pe fiii lui Adam pentru o nouă viață, care începe cu Iisus Hristos.

Fiul lui Dumnezeu întrupat este Cel ce descoperă oamenilor o mare taină, Taina Mântuirii, zicându-le: „Eu sunt ușa: de va intra cineva prin Mine, se va mântui”.

Hristos fiind Ușă, și Biserica devine Ușă, pentru că este împlinirea misiunii Sale pe pământ, dându-i ei darurile Sfântului Duh ca, prin acestea, revărsate în Sfintele Taine, să ducă mai departe printre oameni lucrarea Lui mântuitoare. Și de aceea, Biserica, este roditoare de credință, de nădejde și dragoste și de tot ce Treimea Sfântă, Tatăl, Fiul și Sfântul Duh, a rânduit pentru mântuirea credincioșilor.

În credința ce o mărturisim, Biserica este „stâlful și temelie” adevărului mântuirii noastre” (I Timotei 3, 15), așa cum afirmăm în Crez, spunând: „Cred (Mărturisesc un Botez....) într-Una, Sfântă, Sobornicească și Apostolească Biserică”.

Cum am putea crede altfel dacă ea este o realitate teofanică, adică în care ni se arată însuși Dumnezeu, mai ales în cea mare Taină a Împărțirii, spre care ne cheamă să ne apropiem „cu frică de Dumnezeu, cu credință și cu dragoste”.

În acest fel, cel intrat pe ușa aceasta mântuitoare, Biserica, are parte de minunea prin care Dumnezeu cel nevăzut se descoperă și devine Dătător de viață și Curățitor de păcate.

Auzind aceste cuvinte, ne întărim și mai mult convingerea că dragostea și mila lui Dumnezeu pentru noi a fost aceea care a dat tuturor ca ușă spre mântuire Biserica și nu cere altceva decât pocăință și abținerea de la păcate, pentru a face loc dragostei de Dumnezeu și de oameni.

Vremea Marelui Post al Paștilor, rânduită de Biserică, ne îndeamnă să cugetăm la faptele noastre, părându-ne rău pentru păcatele săvârșite și împărțându-ne din bogăția vieții liturgice a Bisericii, să mergem spre bucuria învierii Domnului, zicând: „Ușile pocăinței deschide-ne nouă, Dătătorule de viață” și ne mântuiește.

A vedea pe Dumnezeu e gândul propus inimii noastre de către Biserică!

De aceea și este pomenit Sfântul Grigorie Palama, teologul vederii Luminii celei necreate.

Istoria ne păstrează un text al Fericitului Augustin, important tâlcuirii noastre: „Dacă întreb un păgân: *Unde este Dumnezeuul tău?*, el îmi va arăta statuile sale. Dacă sfărâm aceste statui, el îmi va arăta un munte, un copac, o piatră oarecare pe care el a luat-o din albia unui râu și a pus-o pe un soclu pentru a se prosterna înaintea ei.

*Vezi – îmi va zice el arătând cu degetul obiectul adorat –, iată Dumnezeuul meu! Dacă eu râd de piatra lui sau dacă o sparg sau o arunc cu dispreț, el îmi va arăta soarele sau luna, ori un alt astru. Despre tot ceea ce-i vine în minte și din tot ceea ce poate arăta cu degetul, el îmi va spune: *Iată Dumnezeuul meu!**

Eu văd soarele înaintea mea și nu pot să-l rup în bucăți, nici nu pot să desprind stelele de pe cer, iar păgânul se va crede superior; el poate să-mi arate lucruri vizibile, poate să-mi prezinte prin gesturi ceea ce vrea și să-mi zică: *Acesta este Dumnezeuul meu!*

Și întorcându-se spre mine, va striga: *Dumnezeul tău unde este?*

La o asemenea întrebare, eu nu-i pot arăta nimic ochilor lui. Nu află în jurul meu decât minți lipsite de discernământ care strigă împotriva mea; eu nu am nimic de arătat ochilor pe care păgânul îi are pentru văzut. Acest om nu are ochi pentru a vedea ceea ce eu îi pot arăta în mod real.

Aș vrea să plâng pentru asta, să mănânc pâinea mea cu lacrimi, căci Dumnezeuul meu este nevăzut, iar interlocutorul meu caută un lucru vizibil când îmi zice: *Unde este Dumnezeuul tău?*

Dar eu îți spun: *Arată-mi sufletul tău. Pentru ce nu poți face acest lucru?*

«Fiindcă este nevăzut.» *Și totuși acesta este ceea ce există mai bun în tine. Îmi spui că îți cunoști sufletul după acțiunile sale. Foarte bine. În același fel îl cunosc și eu pe Dumnezeu. Cel care a făcut tot ceea ce afli valoros în tine însuși, acesta este Dumnezeuul meu“.*

Căutați în această perioadă de înfrânare pe Dumnezeu, pe Dumnezeu cel Adevărat care ne oferă ca moștenire Împărăția Cerurilor care nu va veni în chip văzut pentru a zice iat-o aici sau acolo ci o vom descoperi prin trăirea noastră curată știind că împărăția lui Dumnezeu este înăuntrul nostru (Luca 17, 20-21). Amin!

Săptămâna luminii

Săptămâna a doua din Postul Paștilor este numită *săptămâna luminii*, lumina lui Dumnezeu care trebuie să strălucească peste toți și în toți care este *sfințenia*. De aceea Biserica îi comemorează prin slujbele sale, pe marii dascăli care au vorbit despre lumină și care au experimentat-o, cum este spre exemplu: *Sfântul Grigorie Palama*, episcopul Tesalonicului care este considerat și cel mai mare dascăl al Luminii divine. Scopul credinciosului în viață este „să devină părtaș al luminii divine.” Acest paradox al teologiei este explicat prin coborârea lui Dumnezeu, prin energiile Sale în om, care îi iluminează toată ființa, o lumină care nu se oferă decât în stare mistică.

Transfigurarea lui Iisus pe Muntele Tabor i-a făcut pe cei trei apostoli să contemple lumina eternă a divinității. Moise pe Sinai este obligat să-și acopere fața de strălucirea lui Dumnezeu. Comuniunea cu Dumnezeu determină o transfigurare: „Voi sunteți lumina lumii.” (Matei 5, 14) îi numește Iisus pe cei cu adevărat credincioși, pentru că însuși Iisus este „Lumina lumii” și cel care Îl urmează nu va umbla în întuneric ci va avea lumina vieții.

O frumoasă rugăciune de la Ceasul întâi menționează: „Hristoase, Lumina cea adevărată care luminezi și sfințești pe tot omul ce vine în lume, să se însemneze peste noi lumina feței Tale, ca să vedem lumina cea neapropiată.”

Sfântul Simeon Noul Teolog are un admirabil text despre lumină: „De multe ori am văzut lumina. Câteodată apărea în interiorul meu chiar... Alteori nu-mi apărea decât de departe... Tu dispăreai și-mi apărea în timpul zilei și în timpul nopții. Încetul cu încetul ai risipit întunericul care se afla în mine... În sfârșit, făcându-mă așa precum Tu voiai, Te-ai arătat sufletului meu luminat, venind la mine, încă invizibil. Și deodată, ai apărut ca un soare nou. O, inefabilă milostivire divină.”

O descriere exactă a vederii Luminii divine o avem în convorbirea *Sfântului Serafim de Sarov* cu Motovilov. Ambii erau în duh: „– Prietene, noi suntem amândoi în acest moment în Duh. Pentru ce nu vrei să mă privești? – Nu pot să te privesc, Părinte. Ochii tăi proiectează fulgere, fața ta a devenit mai orbitoare ca soarele și mă dor ochii privindu-te. – Nu te teme de nimic (spuse Sfântul Serafim) în acest moment tu ai devenit tot așa de luminos ca și mine. Altfel, nu ai putea să mă vezi așa cum mă vezi!”

Evanghlia a patra, ne spune: „Lumina luminează în

întuneric și întunericul nu a cuprins-o”. Aceasta înseamnă din punct de vedere al exegezei biblice că lumina luminează și nu împrăștie obscuritatea și chiar dacă lumea e rea totuși în sânul ei, lumina strălucește și nu cunoaște eclipse, deci lumina nu este învinsă de întuneric, ea rămâne neclintită oricărui atac al întunericului, căci întunericul e neputincios iar lumina lui Dumnezeu rămâne mereu victorioasă, deoarece „... Dumnezeu este lumina și nici un întuneric nu este în El.” (I Ioan 1, 5), la fel psalmistul David menționează în acest sens: „Dar întunericul nu este întuneric pentru Tine și noaptea strălucește ca ziua și întunericul ca lumina.” (Psalmul 139, 12).

Faptele bune sunt ale Luminii iar faptele rele ale prințului întunericului: „Să nu fiți părtași la faptele rele cele fără roadă ale întunericului, ci mai degrabă osândiți-le pe față.” (Efeseni 5, 11), sau „Oricine face răul urăște Lumina... de teamă ca faptele sale să nu fie vădite.” (Ioan 3, 17-21) și „Iată cel ce este născut din Dumnezeu nu păcătuiește, și cel viclean nu se atinge de el.” (I Ioan 5, 18). Deci, dacă păcătuim lăsăm o portiță deschisă întunericului pentru a exista și el în noi și atunci Lumina locuiește cu întunericul și el se arată prin proprii noștri ochi. Deci, să nu lăsăm întunericul să ne pătrundă ca să ne lipsim de comuniunea divină, de comuniunea trinitară. Sfântul Apostol Pavel avertizează: „Voi însă, fraților, nu sunteți în întuneric, ca să vă apuce ziua aceea ca un fur.” (I Tesaloniceni 5, 4). Umblând în lumină înseamnă a face binele, a iubi pe aproapele, a avea părtașie cu toți oamenii, a îndrepta pe cel care greșește, a ridica pe cel căzut, a avea o credință neclintită, a nu ține minte răul, a face faptele vrednice de Împărăția lui Dumnezeu, a încredința inima și viața lui Dumnezeu, a nu vicleni, a iubi pe Dumnezeu și pe aproapele ca pe tine însuși și a urî răul, căci așa acum spunea și Evanghelistul iubirii: „Cine iubește pe fratele său rămâne în Lumină.” (I Ioan 1, 7).

Nu e suficient să spunem că iubim ci trebuie să demonstrăm întotdeauna că iubim, aceasta este adevărata iubire. Și dacă vrem să avem iubire atunci să avem și răbdare, așa cum

Sfântul Iacov ne învață: „Fiți dar îndelung răbdători fraților (...)” și chiar dacă ne aflăm în lipsuri, în respingeri din partea oamenilor, în lipsă de speranță trebuie să răbdăm, căci dacă răbdăm înseamnă că iubim. A iubi înseamnă și a suporta oamenii așa cum sunt chiar dacă sunt lipsiți de credință, de maturitate, de cunoaștere și a nu ne plânge, căci plângerile se pot transforma în ură, în bârfe, în dezgust, care pot să conducă la alte păcate mai grave.

A iubi pe Dumnezeu înseamnă a suporta totul așa cum a făcut odinioară dreptul Iov, care nu a grăit nimic rău împotriva lui Dumnezeu ci din contră a declarat: „Domnul a dat, Domnul a luat; fie numele Domnului binecuvântat!” (Iov 1, 21) sau „Dacă am primit de la Dumnezeu pe cele bune, nu vom primi oare și pe cele rele?” (Iov 2, 10).

Atunci când te rogi sau faci bine aproapelui tău care ți-a devenit dușmanul tău înseamnă că Îl iubești cu adevărat pe Dumnezeu. Să nu lăsăm ca din pricina păcatelor multora iubirea să se răcească. Desigur că îi iubim pe oameni și poate că mulți ne iubesc și ei, dar uneori ne vor dezamăgi însă Dumnezeu nu ne va dezamăgi niciodată. De aceea să căutăm să îl iubim pe Dumnezeu cu toată inima noastră, cu toată puterea noastră, pentru că El ne va iubi întotdeauna, chiar dacă suntem sfinți sau păcătoși și poate odată ne va transmite chiar un mesaj de iubire prin cineva, poate chiar pe stradă, care ne va răspunde ca într-o revelație supranaturală, la întrebarea care ne-am pus-o launtric: „Mă iubește Dumnezeu?” „Dumnezeu te iubește! Da, Dumnezeu te iubește! Te iubește Dumnezeu!”

Acum, putem spune odată cu săptămâna a doua din Postul Mare: „Să fie lumină!” Și să nu uităm ținta creștinului prin ultima carte a Noului Testament care ne profetește: „Și noapte nu va mai fi; și nu au trebuință de lumina lămpii sau de lumina soarelui, pentru că Domnul Dumnezeu le va fi lumină, și vor împărăți în vecii vecilor.” (Apocalipsa 22, 5). „Iată, Eu vin curând și plata Mea este cu Mine, ca să dau fiecăruia după faptele lui. Eu sunt Alfa și Omega, cel dintâi și cel de pe urmă, începutul și sfârșitul. Fericiti cei ce spală veșmintele lor ca să aibă stăpânire peste pomul vieții și prin porți să intre în cetate! Afară câinii și vrăjitorii și desfrânații și ucigașii și închinătorii de idoli și toți cei ce lucrează și iubesc minciuna!” (Apocalipsa 20, 12-15). „Vino, Doamne Iisuse!” (...) Amin. (Apocalipsa 22, 20).

Prof. Amalia STANA

„Oamenii de știință se roagă?”

Urmare din pagina 1

În felul acesta, savantul deschide o perspectivă largă pentru acceptarea credinței într-o divinitate, pentru manifestarea sentimentului religios, a rațiunii de a crede pentru omul religios.

Lumea în care trăim a dovedit cu prisosință faptul că explicarea rațională a realității pe baza științei și tehnicii moderne nu a diminuat cu nimic reli-

giozitatea omului contemporan și că nu s-a adeverit așteptarea celor care doreau să vadă în timpul vieții lor declinul religiozității și dispariția religiei. Dimpotrivă, trăirea religioasă este în creștere, în lume înregistrându-se tot mai multe asociații și organizații religioase, așa-numite biserici creștine sau grupări religioase aparținătoare altor religii.

— va urma —

Săptămâna duhovnicească a începutului Postului Mare, la Facultatea de Teologie Ortodoxă Ilarion V. Felea din Arad

Urmând tradiția consacrată deja la Facultatea de Teologie „Ilarion V. Felea”, prima săptămână din Postul cel Mare este săptămâna duhovnicească a studenților teologi și a dascălilor acestei instituții teologice. În acest sens, în Paraclisul studenților din curtea Facultății, pe lângă programul liturgic obișnuit al dimineților din Postul Mare, care cuprinde săvârșirea miercurii și vinerea a Liturghiei Darurilor Înaintesfințite, în fiecare dintre serile acestei săptămâni a fost săvârșită rânduiala Pavcerniței celei Mari împreună cu cât o parte a Canonului celui Mare de pocăință al Sfântului Andrei Criteanul, așa cum prevede rânduiala liturgică a Triodului.

Pavcernița cu Canonul cel Mare a fost slujită de părinții profesori slujitori la Paraclisul „Sfântul Maxim Mărturisitorul și Sfântul Mare Mucenic Mina” din curtea Facultății de Teologie, urmând mai apoi în fiecare seară, la sfârșitul slujbei, cuvântul de zidire duhovnicească și de călăuzire pe calea Postului Mare rostit de către unul dintre părinții profesori ai Facultății, adresat studenților și credincioșilor care au participat la această slujbă specială, specifică Postului celui Mare.

Astfel, luni seara, părintele Arhim. Conf. Univ. Dr. Teofan

Mada, Vicarul Arhiepiscopiei Aradului, a rostit un frumos cuvânt duhovnicesc sub genericul: File de înnoire spirituală: cartea profetului Ioil și Epistola a II-a către Corinteni a Sfântului Apostol Pavel.

Marti seara, după slujba Pavcerniței cu cea de-a doua parte a Canonului celui Mare, părintele Asist. Univ. Dr. Ioan Lazăr, duhovnicul studenților Facultății de Teologie a vorbit despre pildele de pocăință vechi și nou testamentare din cuprinsul Canonului celui Mare.

Pocăință și roadele acesteia în viața duhovnicească a creștinului, potrivit textelor liturgice ale Canonului celui Mare și a învățăturii Sfinților Părinți ai Bisericii.

Miercuri seara, după săvârșirea celei de-a treia părți a Canonului celui Mare și a slujbei Pavcerniței Mari, părintele Conf. Univ. Dr. Lucian Farcașiu a vorbit studenților și credincioșilor despre Darul lacrimilor ca rod al pocăinței adevărate, potrivit literaturii duhovnicești și imnografiei Triodului.

Joi seara, ultima parte a Canonului celui Mare al Sfântului Andrei Criteanul, urmată în mod obișnuit de rânduiala Pavcerniței Marii fostsăvârșită de către Întăistătorul Eparhiei noastre, Înaltpreasfințitul

Părinte Dr. Timotei Seviciu, înconjurat de soborul părinților profesori ai Facultății, în frunte cu părintele Decan, Prof. univ. Dr. Cristinel Ioja. La sfârșitul slujbei, Înaltpreasfințitul Părinte Arhiepiscop Timotei a rostit și un bogat cuvânt de învățătură, referindu-se la semnificația teologică și duhovnicească a rânduialilor liturgice ale primei săptămâni, dar și din întreaga perioadă a Postului celui Mare, care au rolul de sfinți

viața noastră, susținându-ne în întregul parcurs al nevoițelor duhovnicești pe drumul Postului celui Mare, arătând că în această perioadă slujbele obișnuite ale fiecărei Biserici urmează îndeaproape tipicul monahal, pentru că și ostelile duhovnicești la care îi provoacă pe creștini Postul cel Mare sunt comune cu idealurile vieții monahului, și anume sfințirea vieții și mântuirea sufletului. Înaltpreasfinția Sa s-a referit mai apoi la Canonul cel Mare ca normă, ca măsură pentru viețuirea duhovnicească a creștinului în vremea Postului celui Mare, dezvoltând conținuturile sale teologic-pedagogice, dar și istoria formării sale și impunerii în rânduiala liturgică a Bisericii.

La finalul slujbei, Părintele Decan al Facultății a mulțumit în mod deosebit Înaltpreasfințitului Părinte Arhiepiscop Timotei pentru că a poposit în mijlocul profesorilor și studenților Facultății de Teologie arădene, încununând săptămâna duhovnicească de la începutul Postului celui Mare, prin rugăciunea și cuvântul profund duhovnicesc al Înaltpreasfințitului Sale. Episcopul, a arătat Părintele Decan, reprezintă pentru teologie și pentru teologi, dar și pen-

tru toți credincioșii Bisericii măsura unității lor cu Hristos, în ascultare și smerenie, pentru împlinirea trebuințelor lor duhovnicești.

La toate slujbele amintite, răspunsurile alternative din cele două străni ale Bisericii au fost date de către studenții teologi sub directa călăuzire a profesorului de muzică al Facultății, conf. dr. Mircea Buta.

În seara zilei de vineri a fost săvârșită slujba Pavcerniței Mari cu prima parte a Acatistului Bunevestiri, fiind împărțit studenților și credincioșilor prezenți în biserică și un cuvânt duhovnicesc, rostit de către părintele Lect. Univ. Dr. Ștefan Negreanu.

Nădăjduim într-o întărire duhovnicească pe calea postirii care va rodi în bucuria Sfintei Învieri a Mântuitorului, atât a profesorilor, cât și a studenților Facultății noastre de Teologie, prin împărțirea de harul slujbelor săvârșite acum la început de Post, dar și din bogăția cuvintelor duhovnicești adresate celor din biserică în aceste seri binecuvântate.

Pr. Lucian FARCAȘIU

ȘTIRI

Duminica Ortodoxiei sărbătorită la Catedrala Arhiepiscopală din Arad

În Duminica Ortodoxiei, prima din Postul Mare, Înaltpreasfințitul Părinte Timotei, Arhiepiscopul Aradului, a săvârșit Sfânta Liturghie a Sfântului Vasile cel Mare în Catedrala Arhiepiscopală din Arad, înconjurat de un sobor de preoți și diaconi și în prezența a numeroși credincioși. Din sobor au făcut parte Pr. Gheorghe Gogan, Pr. Mircea Cricovean, Arhid. Tiberiu Ardelean, inspector eparhial, Arhid. Florin Sirca, inspector de religie în cadrul ISJ Arad, Arhid. Claudiu Condurache și Arhid. Alexandru Tiulea.

În cuvântul de învățătură, Înaltpreasfinția Sa a vorbit despre „Cinstirea sfințelor icoane”, arătând frumusețea picturii noii catedrale, cu exemplificare directă a iconografiei care este în stadiu de finalizare, dar și a celorlalte biserici din municipiu care se află în stadiu de pictare sau restaurare, unele chiar finalizate. Prin aceasta credinciosul simte mereu prezența lui Dumnezeu și a sfinților, tinzând să devină și el icoană și model de credință și faptă creștinească. Totodată, Chiriarul a făcut o introducere la citirea Pastoralii Sfântului Sinod al BOR la Duminica Ortodoxiei.

În cadrul Sfintei Liturghii, părintele Gheorghe Gogan a dat citire Pastoralii Sfântului Sinod al Bisericii Ortodoxe Române la Duminica Ortodoxiei.

La Sfânta Liturghie au participat numeroși credincioși, foarte mulți dintre aceștia împărtășindu-se cu Sfintele Taine.

La terminarea slujbei, sutele de credincioși prezenți s-au bucurat de primirea binecuvântării arhieresti la începutul Postului Mare.

Slujire Arhierescă în Parohia Sinteia Mare

În prima duminică a Postului Mare, a Ortodoxiei, Preasfințitul Părinte Emilian Crișanul, Episcop vicar al Arhiepiscopiei Aradului, s-a aflat în mijlocul credincioșilor din Parohia Sinteia Mare, Protopopiatul Arad. Cu acest prilej, Preasfinția Sa a săvârșit Dumnezeiasca Liturghie a Sfântului Vasile cel Mare în biserică parohială cu hramul „Nașterea Sfântului Ioan Botezătorul”, înconjurat de un sobor de preoți și diaconi, în prezența oficialităților locale și a unui însem-

nat număr de credincioși. Din sobor au făcut parte Pr. paroh Ioan Pavel, Pr. Daniel Dumitru de la Parohia Chișineu Criș I, Pr. Florin Puf, fiu al satului, Arhid. Mircea Proteasa și Arhid. Gheorghe Lehaci.

În cadrul sfintei slujbe s-a dat citire Pastoralii Sfântului Sinod al Bisericii Ortodoxe Române pentru Duminica Ortodoxiei din anul 2018.

Preasfințitul Părinte Emilian, în cuvântul rostit, a spus: „Vă doresc o Duminică a bucuriei biruinței adevărului asupra minciunii, a credinței asupra necredinței, a demnității ortodoxe asupra altor forme de manifestare religioasă, a revelației unui Dumnezeu Milostiv, devenit Om din iubire față de noi, oamarii. Mântuitorul Iisus Hristos, „Calea, Adevărul și Viața” să vă însoțească cu dragoste toată viața spre o mărturisire jertfelnică și roditoare”.

Ierarhul a oferit o icoană cu Maica Domnului unei fetițe din biserică și tuturor celor prezenți, icoațe cu Sfântul Ioan Botezătorul, ocrotitorul bisericii parohiale.

La final preotul paroh Ioan Pavel a mulțumit Preasfințitului Părinte Emilian Crișanul pentru acest popas de suflet săvârșit în mijlocul credincioșilor în această duminică atât de însemnată pentru Ortodoxie, precum și tuturor celor care au participat la Sfânta Liturghie.

Canonul cel Mare a fost săvârșit în Arhiepiscopia Aradului de către IPS Timotei

În primele patru zile din săptămâna întâi a Postului Mare, credincioșii arădeni au participat cu multă evlavie, la Slujba Pavcerniței Mari, în cadrul căreia s-a citit unul din cele mai pătrunzătoare poeme religioase, scrise pentru uzul cultului Ortodox, Canonul cel Mare al Sfântului Andrei Criteanul.

Înaltpreasfințitul Părinte Timotei, Arhiepiscopul Aradului, a fost prezent în aceste zile la bisericile centrale din municipiu, rugându-se alături de credincioșii arădeni la acest început de drum duhovnicesc.

Astfel în prima zi a Canonului cel Mare, Înaltpreasfinția Sa a slujit la Catedrala Veche din Arad. În zilele de marți și miercuri, Înaltpreasfințitul Timotei, Arhiepiscopul Aradului a luat parte la slujba Canonului cel Mare sau a Sfântului Andrei Criteanul, la Catedrala Arhiepiscopală „Sfânta Treime” din Arad.

În cea de-a patra seară a Canonului, Chiriarul arădean a fost prezent în mijlocul teologilor și seminariștilor arădeni, la Paraclisul Facultății de Teologie Ortodoxă „Ilarion V. Felea” din Arad, urmând tradiția formată deja de mai mult timp, prin care, prima săptămână din Postul cel Mare este săptămâna duhovnicescă a studenților teologi și a dascălilor acestei instituții de învățământ teologic.

La aceste slujbe, Înaltpreasfinția Sa a vorbit credincioșilor prezenți despre Canonul cel Mare al Sf. Andrei Criteanul, care se citește în perioada Postului Mare, care reprezintă una dintre treptele pocăinței ce conduc spre Ziua Învierii Mântuitorului Hristos.

Slujba Canonului cel Mare s-a săvârșit de către slujitorii sfințelor altare în aproape toate mănăstirile și parohiile din cuprinsul eparhiei, iar credincioșii au luat parte în număr foarte mare la această slujbă care

reprezintă una dintre treptele pocăinței ce conduc spre Sfintele Paști.

Slujba Canonului cel Mare, săvârșită de PS Părinte Emilian Crișanul

Potrivit tradiției, în primele patru zile din prima săptămână a Postului Mare, în bisericile ortodoxe se săvârșește Slujba Pavcerniței Mari și Canonul Sfântului Andrei Criteanul. În Eparhia Aradului, în această săptămână, în toate bisericile parohiale și mănăstirești, s-a săvârșit această slujbă, la care, credincioșii participă cu multă evlavie. Preasfințitul Părinte Emilian Crișanul, Episcop vicar al Arhiepiscopiei Aradului, din încredințarea Înaltpreasfințitului Părinte Timotei, arhiepiscopul Aradului, a săvârșit această rânduală astfel: în prima zi, în Catedrala Arhiepiscopală „Sfânta Treime” din Arad, în cea de-a doua zi, în Catedrala Veche din Arad, a treia zi a fost prezent la Mănăstirea Arad-Gai iar în ultima seară, la Mănăstirea Hodoș-Bodrog, rostind de fiecare dată cuvânt de învățătură în care a evidențiat importanța acestei perioade a Postului cel Mare precum și frumusețea și bogăția imnelor liturgice în special a Canonului Sfântului Andrei Criteanul și folosul duhovnicesc al acestora pentru credincioși.

La aceste popasuri duhovnicesci din prima săptămână a Postului au participat numeroși credincioși împreună cu tineri și copii.

Canonul cel Mare al Sfântului Andrei Criteanul este împărțit în prima săptămână a Postului Mare în patru părți, pentru fiecare din serile de luni până joi inclusiv, urmând ca în miercuri a săptămânii a cincea din Post să fie oficiat în întregime.

Tatăl PS Părinte Siluan, Episcopul Ortodox Român al Ungariei, a fost condus pe ultimul drum

Martți, 20 Februarie 2018, în biserică parohială din satul Chelmac, Protopopiatul Lipova, un sobor de ierarhi, preoți și diaconi, au săvârșit slujba de prohodire pentru cel care a fost Constantin-Alexandru Mănuilă, tatăl Preasfințitului Părinte Siluan, Episcopul Ortodox Român al Ungariei. Din sobor de ierarhi au făcut parte: IPS Părinte Timotei, Arhiepiscopul Aradului, PS Părinte Lucian, Episcopul Caransebeșului, PS Părinte Sofronie, Episcopul Oradiei, PS Părinte Nicodim, Episcopul Severinului și Strehaiei, PS Părinte Gurie, Episcopul Devei și Hunedoarei, PS Părinte Paisie Lugojanul, Episcop vicar al Arhiepiscopiei Timișoarei și PS Părinte Emilian Crișanul, Episcop vicar al Arhiepiscopiei Aradului.

(Știrile au fost preluate de pe site-urile episcopiaradului.ro și basilica.ro)

COMITETUL DE REDACȚIE

Președinte de onoare: ÎPS. Dr. TIMOTEI SEVICIU, Arhiepiscop al Aradului
 Redactori coordonatori: Pr. IOAN TULCAN, Pr. CRISTINEL IOJA
 Secretari de redacție: Pr. ADRIAN MURG, Pr. CAIUS CUȚARU,
 SORIN GHEORGHE SĂPLĂCAN
 Administrație: Pr. FILIP ALBU, Pr. LUCIAN FARCAȘIU

Articolele și corespondența se trimit pe adresa redacției:

Str. Academia Teologică, nr. 9, Arad
 Tel/Fax: 0257-285.855, calea.mantuirii@yahoo.com
 Tipărit la Poudique srl Arad.
 ISSN: 1582-1951; Preț: 1 leu
 Costul unui abonament este de 50 lei anual.